

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

PRIMULA

Primula (jaglac, jagorčevina), je prvo prolječno cvijeće. Pripada porodici *Primulariaceae*, sa velikim brojem varijeteta, koji se odlikuju raznolikošću boja i oblika. Poriječlom je iz Evrope, Azije i S. Amerike. Ime potiče od latinske riječi primus-prvi. To je višegodišnja biljka koja se kod nas gaji kao jednogodišnja.

Sl.1.Rasad primule u plasteniku

Sl.2.Primula spremna za tržište

Primula je niskog rasta sa krupnim i širokim listovima i udubljenom nervaturom. Cvjetovi su loptaste krupne cvasti, sa jednostrukim ili dvostrukim krunicama, sa raskošnim i atraktivnim asortimanom boja. Ima plitak kojenov sistem. To je nezaobilazna cvjetna vrsta za prodaju u rano proljeće i u poznu jesen .

Proces proizvodnje: Sjetva u nekoliko rokova od početka juna pa sve do prve dekade avgusta mjeseca omogućava kontinuiranu proizvodnju.

Razmnožava se sjemenom, ili djeljenjem bokora - poslije precvjetavanja. Sjetva se vrši u kontejnere, jedna sjemenka po ćeliji, ili omaške u sjetvene sandučiće uz obavezno korištenje supstrata. Sjeme ne treba prekrivati supstratom ili vermikulitom, klija u totalnom mraku na temperaturi od 18 °C, temperature preko 20 °C smanjuju ukupnu klijavost. U optimalnim uslovima proklija za 10 dana. Rasađivanje u završnu saksiju veličine 9-10,5 cm obavlja se 6-7 nedelja nakon sjetve, ako je sijano u sjetvene kontejnere,

a 5-6 nedelja nakon sjetve ako je sijano omaške. Ne smije se dopustiti da se supstrat sa tek rasađenim

mladim biljkama isuši. Da bi se biljke dobro ukorjenile preporučuje se temperatura od oko 15 °C. Kada se biljka dobro ukorjeni temperaturu treba snižavati na 6-10°C. Kada pupoljci postanu vidljivi temperaturu treba postepeno povećavati na 12-14 °C. Temperature više od 14°C dovode do pada kvaliteta biljaka. Proces proizvodnje primule (od sjetva do realizacije) traje osam mjeseci.

Ovako spremna primula ima za potrošača višestruku namjenu , može se koristiti kao baštensko cvijeće koje se dobro kombinuje sa drugim cvijećem (narcis, iris, zumbul, viola...), mada se može gajiti i kao sobna cvjetnica. U tom slučaju mora se voditi računa da se drži na prozoru, jer voli svjetla mjesta, gdje je temperatura od 10-15 °C. Ako je pretoplo listovi počinju da žute. Tokom ljeta se presađuje, kada precvjeta, tada ulazi u fazu mirovanja sve do jeseni, i treba je držati na mjestu zaklonjenom od jakog sunca i vrućine. Ne voli visoke temperature kako zimi tako i ljeti. Optimalna temperatura ljeti je 18°C a zimi ne niža od 5 °C.

Ako se sadi u saksije i drži na balkonima ljubitelji cvijeca trebaju znati da se na dno saksije stavlja drenažni sloj (šljunak), zatim supstrat.

Savjet: Primula se mora zalivati redovno i umjereno, jer usled pretjeranog zalivanja i u suviše vlažnim uslovima dolazi do propadanja biljke - javlja se siva plesan, a ne smije se dozvoliti ni da dođe do zasušivanja korjena. Zbog toga je veoma važno stalno provjetravanje plastenika da bi se vlažnost vazduha održavala niskim. Hloroza lišća se javlja ako je supstrat prekiseo ili prebazan, idealna ph vrijednost je 6-7, kao i zbog nedostatka makro elemenata, gvožđa i magnezijuma. S obzirom na nisku temperaturu gajenja, i usvajanje vode je smanjeno, tako da je veoma važno prihranjivanje vodotopivim mineralnim đubrivima i to fazi cvjetenja svakih 10 dana. Da bi se produžilo cvjetanje potrebno je uklanjati osušene cvjetove i oštećene listove. Podložna je napadu biljnih i štitastih vaši, a i puževi joj nemogu odoljeti.

Neke vrste primula imaju ljekovita svojstva pa se koriste i u medicini. Korijen *Primule elatior* koristi se za kašalj, glavobolju, nesanicu, temperaturu. Čaj pripremljen od cvjetova povećava broj crvenih krvnih zrnaca, liječi plućne bolesti, lupanje srca, pospješuje cirkulaciju krvi i izbacivanje sluzi.

Giljen Branka, dipl.inž. polj.